

Torben Mark Pedersen i RÆSON:

Det store svigt

”Liberalister har i årevis håbet på, at der bag den midtsøgende linie skulle ligge en stor masterplan, ifølge hvilken regeringen efter at have cementeret sin magtposition ville gennemføre ægte liberale reformer. Men vi er blevet træt af at vente, for indtil videre er der ikke noget, der tyder på, at regeringen har udsyn til andet end at styre efter midterstriben uden blik for, hvor vejen ender.” Torben Mark Pedersen er Ph.D. og formand for det nydannede parti, som ønsker at kalde sig Liberalisterne. I RÆSON vurderer han regeringens politik og efterårets forhandlinger i Folketinget.

Af Torben Mark Pedersen, Ph.D.
Formand for Liberalisterne

Tidligere præsident Reagan har fortalt om, hvordan han anvendte ”andetesten” på alt, hvad der lignede en skat. ”Hvis den svømmer som en and, vralter som en and og snadrer som en and. Så er det en and.” Anvendt på regeringen lyder andetesten: ”Hvis regeringens program ligner et socialdemokratisk regeringsprogram, hvis den taler og handler som en socialdemokratisk regering, så ER det en socialdemokratisk regering.”

I bedste socialdemokratiske stil fra de glade 1970ere er de offentlige udgifter løbet løbsk i de seneste fire år, og dermed har regeringen forspildt en chance, der lå lige til højrebænet, for at gennemføre de skattelettelser, som ”man ikke taler om, men gennemfører” – som Anders Fogh Rasmussen formulerer det. Desværre er det stort set blevet ved retorikken: at han ikke taler om det, og heller ikke i åbningstalen til Folketinget var der konkrete løfter om skattelettelser. Om skattelettelser sagde statsministeren: ”vi vil sænke skatten på arbejde yderligere, såfremt vi kan tilvejebringe et økonomisk råderum.” En borgerlig regering ville måske have tilføjet, at de selv har ansvaret for at tilvejebringe det økonomiske råderum.

I årene 2001-2004 steg det offentlige forbrug med 2,2%, 0,4% og 2%, og i indeværende år vil det efter alt at dømmes stige med mindst 1,5%. Det giver en samlet akkumuleret stigning på 6,2% til udgangen af 2005. Hvis regeringen havde overholdt sine egne finanspolitiske målsætninger for realvæksten i de offentlige udgifter på 1%, 1%, 0,7% og 0,5% pct. vækst i årene 2001-2005, så ville der have været skabt et råderum, så top- og mellemskatten kunne have været næsten afskaffet i 2006 (medregnet

dynamiske effekter). Det er deprimerende at tænke på de forspildte muligheder.

Ansvar var i det hele taget ikke et tema i åbningstalen. Hele 140 gange sagde Anders Fogh Rasmussen ”vi”, 38 gange sagde han ”regeringen” og kun en enkelt gang sagde han ”ansvar” i forbindelse med ”den enkelte”. Det er måske forhastet at fortolke det som udtryk for, at hans oprindelige individualisme er blevet erstattet af en kollektivistisk tankegang, men det er i hvert fald udtryk for, at statsministeren ønsker at fremstå som en landsfader, der repræsenterer alle danskere og ikke længere er optaget af at repræsentere sine egne vælgeres økonomiske interesser eller værdier.

Det er det store svigt.

Bortset fra skattestoppet og loftet over kontanthjælpen har næsten alt, hvad regeringen har gennemført i de seneste fire år, bidraget til at forværre betingelserne for arbejdende danskere ved at øge forsørgerbyrden. Det gælder forlængelsen af barselsorloven, forhøjelsen af børnefamilieydelsen, nedsættelsen af daginstitutionsbetalingen, ældrechecken, fleksjobordningen og de bedre muligheder for efterlønnere til at tjene penge ved siden af efterlønnen.

Regeringen har konsekvent prioriteret en forøgelse af de offentlige udgifter over skattesænkninger og har øget tilskyndelsen til at lade sig passivt forsørge frem for at arbejde. Denne politik er kronet med succes. Som den seneste analyse fra CEPOS viser, så vil der i 2006 være 101.000 flere personer end i 2001, der er afhængige af de offentlige kasser, og heraf er der 92.000 flere på overførselsindkomst. Det er et svigt ikke at have gjort

noget for at ændre denne udvikling – men måske en sejr for en socialdemokratisk regering?

Tid til forandring

Det er tid til forandring, annoncerede Anders Fogh Rasmussen i åbningstalen, men behovet for forandringer er ikke klart efter regeringens skønmaleri af dansk økonomi. Alligevel annoncerer han, at regeringen vil ”sætte massivt ind med gennemgribende reformer”. Skatten nævnes ikke i den sammenhæng, og i det hele taget er der ingen konkrete udmeldinger. Regeringen vil afvente velfærdskommissionens udspil, men den behøvede ikke vente med at forklare, i hvilken retning den ønsker at Danmark skal udvikle sig. Skal velfærdsreformerne blot give kunstigt åndedræt til velfærdsstaten, eller er det virkelig tid til forandring?

Jeg frygter, at regeringen forspilder en historisk chance for at gennemføre reformer, der kan ændre den igangværende skævvridning af samfundet, hvor flere og flere forsørges af det offentlige og staten overtager mere og mere ansvar fra den enkelte, og hvor der bliver færre og færre beskæftigede til at betale og mindre frihed og personligt ansvar til os alle.

Liberalister har i årevis håbet på, at der bag den midtsøgende linie skulle ligge en stor masterplan, ifølge hvilken regeringen efter at have cementeret sin magtposition ville gennemføre ægte liberale reformer. Men vi er blevet træt af at vente, for indtil videre er der ikke noget, der tyder på, at regeringen har udsyn til andet end at styre efter midterstriben uden blik for, hvor vejen ender.

At sige, at ulighed er godt, er en forbrydelse mod ligheden, der i mange danskeres øjne ikke står tilbage for forbrydelser mod menneskeheden.

Ulighed

A: ”Uligheden må gerne blive større, for den skaber dynamik i samfundet.”

B: ”Det skal altid kunne betale sig at arbejde og gøre en ekstra indsats. Det giver et dynamisk samfund.”

Der er en verden til forskel på de to formuleringer. Den første førte næsten til fyring af Eva Kjer Hansen, hvorimod Anders Fogh Rasmussens med den anden formulering i åbningstalen til Folketinget slog fast, hvad der er regeringens politik. Statsministeren har sikkert tænkt på de 130.000 på overførselsindkomst, der får mindre end 50 kr. mere om dagen ved at arbejde, men hvis det skal kunne betale sig at arbejde for disse mennesker, så kan det *kun* ske ved at øge forskellen mellem det, man får ud af at være beskæftiget og på overførselsindkomst. Altså større ulighed.

At Statsministeren i hovedtræk er enig med sin Socialministers udtalelser er bemærkelsesværdigt i betragtning af den offentlige afklapsning, hun blev udsat for, men miseren bestod i, at hun brød et tabu i dansk politik. At sige, at ulighed er godt, er en forbrydelse mod ligheden, der i mange danskeres øjne ikke står tilbage for forbrydelser mod menneskeheden. I mellemtiden havde Pia Kjærsgaard udtalt fy-ordet over alle, da hun karakteriserede socialministeren som ”liberalistisk indstillet”. En sådan anklage kunne Anders Fogh Rasmussen naturligvis ikke sidde overhørig, for nu har han brugt de seneste fem år på at markedsføre Venstre som det 21. århundredes Sociale Folkeparti. Og som i enhver totalitær stat blev dommen eksekveret ekspedit, i fuld offentlighed og til pøblens utilslørede jubel.

At et folketingsmedlem ifølge Grundloven kun er bundet af sin samvittighed, afholdt ikke Eva Kjer Hansen fra uden forbehold at erkende sin skyld og trække alle udtalelser tilbage. Det var en handling i bedste overensstemmelse med regeringens politik, der går ud på, at det er vigtigere at bevare magten, end at give udtryk for holdninger, som ens vælgere kan genkende som deres egne.

Et liv i tryghed

Hele forløbet var således endnu et spark til den skrantende liberalistiske fløj i Venstre – hvis man ellers stadigvæk kan tale om en fløj. De ligner mere og mere forslåede og ydmygede ringvrag, der hænger groggy i tovene med paraderne nede.

Man kan ikke lade være med at have lidt ondt af de tidligere liberale frontfigurer og nu eftersnakkende folketingspolitikere, der nu som en anden velfærdsdansker, der trynet af systemet og uden tro på egne evner har valgt et liv i tryghed og sikker offentlig ansættelse frem for et liv i frihed og med udsigt til en bedre fremtid.

RÆSON spørger:

1. I artiklen kritiserer du regeringen for at ville afvente Velfærdskommissionen og ikke selv spille ud med sine forslag til reformer. Men er der en eneste vælger, der ikke udmærket ved at VK vil være hårdere end Socialdemokratiet? Og hvorfor gør det en forskel om forslag, der alligevel handler om meget langsigtede reformer, bliver forelagt et par måneder før eller senere?

Det er forståeligt, at regeringen ikke vil forpligte sig på reformer, før Velfærdskommissionen kommer med sit udspil, men den kunne melde ud, hvad målet er. For hvad vil regeringen med velfærdsreformerne? Vil regeringen blot bevare velfærdsstaten og gennemføre småjusteringer af pensions- og efterlønsalderen, eller har den mod til at gennemføre de nødvendige reformer, så skattetrykket kan sænkes og færre bliver afhængige af offentlig forsørgelse? Der er god grund til at frygte, at regeringens mod og ambitioner ikke rækker til andet end småjusteringer, og derved vil den forspilde en historisk mulighed for reformer.

Der er hårdt brug for både politisk mod og mere ideologi i dansk politik. Ideologi er værdifuldt for ethvert parti, der vil andet og mere end blot erobre eller bevare magten. Politiske ideologier kan fastholde fokus på de principielle og langsigtede perspektiver, og det er præcis, hvad der er brug for, når velfærdsreformer for det kommende halve århundrede skal gennemføres. Samtidig kan ideologien give en moralsk begrundelse for den førte politik, så vælgerne kan tage stilling til andet end svært gennemskuelige nationaløkonomiske konsekvensberegninger.

I fravær af ideologi bliver politik domineret af enkeltsager og styret af medieskabte begivenheder, fordi ansvarlige ministre for alt i verden må vise handlekraft og gøre noget, hver gang en sag rammer Ekstra Bladets forside.

I fravær af ideologi bliver politik domineret af enkeltsager og styret af medieskabte begivenheder, fordi ansvarlige ministre for alt i verden må vise

handlekraft og gøre noget, hver gang en sag rammer Ekstra Bladets forside. Men uden den ideologiske orientering ender det altid med forbud eller tilbud om flere penge til denne måneds "svage gruppe", og når ingen af de to løsninger kan finde anvendelse, ender det som Dankort-sagen om de famøse 50 øre med en løsning, som hverken forbrugere eller erhvervsliv er glade for.

Resultatet er, at det er blevet stadig sværere at skelne mellem de 8 forskellige varianter af socialdemokratiet, der sidder i Folketinget. Især har vi i flere år desperat manglet et parti, der tør sige at der er alt for mange mennesker på offentlig understøttelse, at skattetrykket er for højt, og at det statslige formynderi har taget overhånd.

2. Statsministeren har understreget, at de store velfærdsreformer kun vil ske i enighed med Socialdemokratiet. Er det ikke nødvendigt med bred politisk enighed, hvis løsninger skal være stabile og troværdige?

Det er den vedtagne politiske fornuft, at brede forlig om store reformer, er ønskelige, og det er selvfølgelig svært at være helt uenig deri. Omvendt lyder kravet om deltagelse fra både Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti som en opskrift på... stort set ingenting.

Hvis regeringen på forhånd giver Socialdemokraterne vetoret, så kan man være sikker på, at der ikke bliver gennemført velfærdsreformer, der for alvor rykker ved skattetrykket eller problemet med alt for mange mennesker på passiv forsørgelse.

Regeringspartierne er blevet valgt af vælgere, der for størstedelens vedkommende tilhører den arbejdende del af befolkningen, studerende og pensionister, der har arbejdet det meste af deres liv. Det vil være at svigte deres egne vælgere, hvis regeringen ikke forsøger at gennemføre reformer, der fører til en sænkning af skatten på indkomst og en reduktion af antallet af personer på overførselsindkomst.

3. En linje, som den du efterlyser, ville ikke samle 90 mandater i folketinget. Er det trods alt ikke bedre at have en VK-regering, der fx håndhæver skattestoppet, end en socialdemokratisk regering?

Jo, men der er også grænser for, hvor længe regeringen kan blive ved med at få "credit" for skattestoppet.

Skattestoppet var et vigtigt første skridt i den rigtige retning, men hvis det ikke følges op af

skattelettelser – udover de næsten rent symbolske skattelettelser, der blev gennemført forrige år – så er det begrænset, hvor stor forskel der er på den nuværende regering og en socialdemokratisk. Regeringen har ikke vist vilje til at prioritere meget anderledes i udgiftspolitikken, end Socialdemokraterne ville have gjort, og den har end ikke haft mod til at gennemføre reformer af arbejdsmarkedspolitikken, der tilnærmelsesvist ligner dem, som den socialdemokratisk ledede regering gennemførte i 1990'erne.

Det virker som om, der er en omvendt proportionalitet mellem afstanden til problemerne – i tid og i kilometer – og statsministerens mod til at hævde borgerlige holdninger.

4. I artiklen nævner du ikke udenrigspolitikken. Er I enige med regeringen i dens nuværende politik når det gælder (i) EU og (ii) Irak? Og er regeringen når det gælder udenrigspolitikken endog ikke MEGET borgerlig efter danske forhold?

Liberalisterne er ikke tilhængere af den del af EU, der er protektionistisk, planøkonomisk og overreguleret. Vi ønsker landbrugspolitikken og regionalpolitikken afviklet så hurtigt som muligt, og vi ønsker en nedsættelse eller fjernelse af de ydre toldgrænser. Det vil komme europæiske forbrugere til gode. Der er også grund til at være særdeles kritisk over for udkastet til forfatningstraktaten, der var særdeles uklar, hvad angår kompetencefordelingen mellem EU og medlemsstaterne, og som indførte en række sociale rettigheder, der ikke bør have nogen plads i en forfatning.

Vi er i hovedtræk enige med regeringen om Irakkriegen, og vi støtter fortsat dansk tilstedeværelse i Irak, så længe danske soldater er ønsket af den irakiske regering.

Irakkriegen er et af de få punkter, hvor statsministeren har vist lederskab, som de ville sige i USA, og har truffet beslutninger, som absolut ikke kan anklages for at være populistiske. Også med hensyn til vurderingen af samarbejdspolitikken har statsministeren haft nogle markante holdninger, men det virker som om, der er en omvendt proportionalitet

mellem afstanden til problemerne – i tid og i kilometer – og statsministerens mod til at hævde borgerlige holdninger.

5. Traditionelt er liberalister for åbne grænser og fri bevægelighed. Er I enige med regeringens politik når det gælder udlændinge og integration?

Anskuet ud fra individets synspunkt, vil det ideelle naturligvis være, at alle grænser er åbne, og at man frit kan bosætte sig, arbejde og skabe sig en tilværelse, hvor man ønsker. Men ingen kan gøre krav på at blive forsørget af andre mennesker eller få del i andre menneskers velstand, så en fuldstændig fri indvandring må forudsætte, at alle indvandrere kan forsørge sig selv og deres familie.

Velfærdsstatens indretning er derfor en hindring for fri indvandring, og den er også hovedproblemet i forhold til både indvandringen og integrationen. Den er hovedproblemet i forhold til indvandringen, fordi de generøse velfærdsydelse tiltrækker indvandrere fra mindre udviklede lande med få faglige kvalifikationer, og fordi det høje skattetryk gør det vanskeligt at tiltrække højt kvalificeret arbejdskraft.

Velfærdsstaten er også hovedproblemet i forhold til integrationen. Ved at fratage den enkelte ansvaret for sit eget liv og i stedet tilbyde livslang offentlig forsørgelse med ringe økonomisk incitament til at arbejde, er velfærdsstaten en hovedårsag til, at mange indvandrere står udenfor arbejdsmarkedet og dermed ikke får den daglige kontakt med danskere og danske værdier. Den manglende integration bidrager til dannelsen af parallelsamfund, og det skaber grobund for kriminalitet og sociale og politiske konflikter, hvor mange indvandrere tager afstand fra Vestens værdier om personlig frihed, demokrati og ligestilling mellem kønnene. Der er en fare for, at en sådan udvikling kan skabe yderligere grobund for en religiøst betinget politisk ekstremisme og totalitære strømninger.

Når det er sagt, skal det også understreges, at indvandrerne selv har et stort ansvar for at blive integreret i det danske samfund, for at lære sproget og for at blive selvforsørgende. Det kan lade sig gøre, hvis viljen er til stede.

Vi synes både regeringen og den forrige regering har svigtet i forhold til integrationen, og det skyldes deres berøringsangst over for at ændre social-, arbejdsmarkeds- og skattepolitikken, så der bliver en betydelig økonomisk gulerod ved at være i beskæftigelse.

Den manglende integration skaber store problemer med ghettodannelser, dårlige skoler,

kriminalitet og en unødigt høj skattebyrde på den arbejdende del af befolkningen. Og problemerne bliver større i de kommende år. Det er et svigt af de helt store.

Torben Mark Pedersen er stifter af og formand for partiet Liberalisterne. Torben Mark Pedersen er uddannet i økonomi (cand. polit.) og samfundsfag og forvaltning fra Københavns Universitet, har læst økonomi på Harvard University og ved University of Chicago og skrevet Ph.D.-afhandling i økonomi på Københavns Universitet. Har været ansat som økonom i Det økonomiske Råds Sekretariat, i Økonomiministeriet under Marianne Jelved og i Økonomi- og Erhvervsministeriet under Bendt Bendtsen. Er p.t. ansat i den finansielle sektor.